

→ SALUT. FUNDACIÓ SALUT EMPORDÀ

L'ús inadequat dels antibiòtics té conseqüències perilloses

La resistència a aquests medicaments per culpa d'un ús no adequat causa 2.500 morts anuals al nostre país

Redacció | FIGUERES

■ Cada any des del 2008, el 18 de novembre se celebra el Dia Europeu per a l'Ús Prudent dels Antibiòtics, una iniciativa impulsada pel Centre Europeu per a la Prevenció i el Control de les Malalties (ECDC). L'objectiu de la commemoració d'aquest dia és sensibilitzar la població sobre l'amenaça que la resistència a aquests medicaments suposa per a la salut pública, tant en adults com en infants.

Quan la nostra salut i la dels animals es veuen compromeses, donem per fet que per a cada problema tindrem una solució... Però i si arriba un punt en què això no és així? I si davant de qualsevol problema de salut ja no tenim un medicament que ens pugui curar? Desafortunadament, ens enfrontem a un problema per al qual podria no haver-hi solució si no actuem de pressa: la resistència als antibiòtics.

QUÈ HEM DE SABER DELS ANTIABIÒTICS?

Tracten infeccions produïdes per bacteris, però no actuen sobre altres gèrms com els virus i fongs. Són excel·lents medicaments que han suposat un gran avenç en el tractament de malalties freqüents i sovint greus (pneumònia o meningitis) i que han contribuït d'una manera excepcional a la disminució de la mortalitat.

ON RAU L'ALERTA ENTORN DEL SEU ÚS?

En els darrers anys, nombrosos organismes internacionals i societats científiques han comunicat una tendència alarmant cap a l'augment de la resistència dels bacteris als antibiòtics, mecanismes desenvolupats pels bacteris per tal que els antibiòtics deixin de fer efecte. Coincideixen en el fet que una de les causes principals és l'excés d'ús o un ús inadequat.

PERA QUINS TRACTAMENTS ESTAN INDICATS ELS ANTIABIÒTICS?

Els antibiòtics no curen les infeccions causades per virus, com el refredat comú o la grip, única-

ment són eficaços per combatre les infeccions bacterianes. El diagnòstic correcte i la decisió respecte a la necessitat d'administrar antibiòtics són competència exclusiva dels metges.

PER QUÈ ES PERILLÓS EL SEU ÚS INADEQUAT?

El mal ús dels antibiòtics fa que els bacteris es tornin resistents a aquests medicaments, per la qual cosa és important no prendre'ls mai innecessàriament ni de forma incorrecta. Només s'han de prendre sota prescripció mèdica i cal seguir les recomanacions indicades. La generació de resistències significa un risc per a la salut, no només per a la persona que ha pres els antibiòtics de manera inadequada, sinó també per a qualsevol altra que pugui estar en contacte amb el bacteri resistent més endavant. D'aquesta manera, deixen de ser efectius en malalties que prèviament sí que ho eren. Com major és l'ús dels antibiòtics, més s'afavoreix la selecció de bacteris resistents, per això és important prendre'ls de manera justificada. Les resistències són altes al nostre país i es consideren un problema sanitari greu.

ELS RISCOS SÓN SIMILARS EN INFANTS?

En el cas de pediatria, se sap que al voltant de tres quartes parts de

La generació de resistències significa un risc per a la salut, no només per a la persona que ha pres els antibiòtics

totes les receptes mèdiques extrahospitalàries són per a cinc malalties: otitis mitjana, sinusitis, quadres de tos/bronquitis, faringitis i infeccions inespecífiques de vies respiratòries superiors, on es prescriuen antibiòtics, tot i que moltes d'aquestes malalties són causades per virus. Els nens tractats no apropiadament amb un antibiòtic tenen més risc de convertir-se en portadors de bacteris resistents. En diversos estudis s'ha detectat que la prescripció per part de les famílies i de la indústria farmacèutica són factors importants a l'hora de receptar un antibiòtic.

ÉS NECESSARI PRENDRE ANTIABIÒTIC SEMPRE QUE HI HA INFECCIÓ BACTERIANA?

Quan les infeccions són lleus, com en rinosinusitis, mal de coll,

bronquitis o mal d'oïdes, és sovint innecessari el seu ús, ja que en la majoria dels casos el nostre sistema immunitari és capaç de vençer aquest tipus d'infeccions. La major part dels símptomes poden alleugerir-se amb altres medicaments sense recepta.

QUINS MEDICAMENTS PODEN AJUDAR?

El farmacèutic pot recomanar medicaments de venda sense recepta que poden ajudar a alleugerir els símptomes. Sempre cal, però, demanar consell, en especial quan s'estan prenent fàrmacs per una altra malaltia. Els analgèsics alleugereixen el malestar, el dolor i la febre; els antiinflamatoris, com les pastilles o els aerosols per a la gola, permeten empassar amb més facilitat; els expectorants orals faciliten l'expulsió de les secrecions de les vies respiratòries; els aerosols i descongestius nasals ajuden a respirar amb més comoditat, i els antihistamítics alleugereixen els esternuts i la picor i l'obstrucció nasal. Beure líquid en abundància i fer repòs també són un bon ajut.

QUÈ CAL FER, PERÒ, SI ELS SÍMPTOMES PERSISTEIXEN?

Aleshores, és important consultar el metge i, si realment la perso-

■ El Proa Alt Empordà (Programa d'Optimització de l'Ús dels Antimicrobians) i la Comissió d'Infeccions de la Fundació Salut Empordà (FSE) treballen per donar resposta a tots els dubtes sobre l'ús dels antibiòtics. El grup de treball està format per diversos professionals: metges de família, pediatres d'Atenció Primària, farmacèutics d'Atenció Primària, farmacèutics comunitaris i, concretament del Proa Hospitalari, infectòlegs, microbiòlegs, farmacèutics, pediatres i infermeres.

na té una infecció greu, com una pneumònia bacteriana, li receptarà antibiòtics.

EN QUÈ CONSISTEIX EL PLA NACIONAL DE RESISTÈNCIA ALS ANTIABIÒTICS?

Com el seu nom indica, és un pla estratègic que impulsa el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat per reduir el risc de selecció i disseminació de resistències als antibiòtics. La resistència als antibiòtics causa al nostre país 2.500 morts anuals i aquesta situació genera una despesa sanitària addicional de 150 milions d'euros anuals.